

DE KRIJGSRAAD

IN NAAM VAN DE REPUBLIEK

Parketnummer : 3995
Vonnisnummer : 58
Datum uitspraak : 29 november 2019
Tegenspraak
Raadsman : mr. J. Kraag

VONNIS

van de Krijgsraad, zitting houdende te Paramaribo, in zaak van het Openbaar Ministerie tegen:

DE BIE, DICK

***geboren op [datum] te [stad], [land]
wonende aan [adres] te [woonplaats]
verdachte,***
in vrijheid verkerende.

1. Het onderzoek van de zaak

De zaak is inhoudelijk behandeld op diverse zittingen.

De Krijgsraad heeft na de inhoudelijke behandeling van de zaak kennis genomen van de vordering van de Auditeur-Militair, hierna te noemen AM en van hetgeen de verdachte zelf en diens raadsman naar voren hebben gebracht.

De AM heeft gevorderd dat verdachte wordt vrijgesproken van de gehele ten laste legging

De verdediging doet het verzoek om het Openbaar Ministerie niet ontvankelijk te verklaren.

2. De tenlastelegging

Aan dit vonnis is als bijlage gehecht een door de griffier gewaarmerkte fotokopie van de inleidende dagvaarding bij de Krijgsraad, van waaruit de inhoud van de tenlastelegging geacht moet worden hier te zijn overgenomen.

Indien in de tenlastelegging taal- en/of schrijffouten voorkomen, zijn deze verbeterd. De verdachte is daardoor niet in zijn verdediging geschaad.

3. De geldigheid van de dagvaarding

Bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken dat de dagvaarding aan alle wettelijke eisen voldoet en dus geldig is.

4. De bevoegdheid van de Krijgsraad

De Krijgsraad is bevoegd van het ten laste gelegde kennis te nemen.

5. De ontvankelijkheid van de vervolging

Bij het onderzoek ter terechtzitting zijn geen feiten of omstandigheden gebleken die aan de ontvankelijkheid van de vervolging in de weg staan.

6. Schorsing der vervolging

Bij het onderzoek ter terechtzitting zijn geen gronden voor schorsing der vervolging gebleken.

De vordering van de Auditeur-Militair:

De AM acht hetgeen de verdachte ten laste is gelegd bij dagvaarding niet wettig en overtuigend bewezen. Er zijn verklaringen van getuigen die aangeven dat zij de verdachte vaak hebben gezien in het fort. De verdachte heeft niet ontkend dat hij ten tijde van de pleegperiode tenminste 2 momenten aanwezig was in het fort. Echter geeft hij aan dat pas op 9 december 1982, hij heeft vernomen dat er doden waren gevallen. Verdachte zegt dat hij zich in opdracht heeft begeven naar het Fort om werkzaamheden te verrichten. Hetgeen ook blijkt uit verklaringen van getuigen. In het dossier is er maar één verklaring waarin er wordt aangegeven dat de verdachte adviseur van de Legerleiding was. Er is geen enkele andere verklaring die dit ondersteunt.

Het pleidooi van de verdachte

Er is primair gesteld door de verdediging dat het OM niet ontvankelijk dient te worden verklaard dit op grond van de instructie opgenomen in de gewijzigde Amnestiewet. De verdediging is van mening dat er een nieuwe vordering tegen de verdachte moest worden ingesteld. Verder stelt zij dat de tenlastelegging feitelijk onvoldoende is onderbouwd. Er is tijdens het onderzoek uit geen van de verklaringen van getuigen gebleken dat de verdachte zich schuldig zou hebben gemaakt aan de ten laste gelegde feiten.

7. Vrijspraak

De Krijgsraad acht niet wettig en overtuigend bewezen dat verdachte het ten laste gelegde onder A, te weten medeplegen aan moord, en B, de uitlokking, heeft begaan. Ter toelichting daarop dient het volgende.

De Krijgsraad benadrukt dat voor de kwalificatie van medeplegen is vereist dat er sprake moet zijn van een nauwe en bewuste samenwerking en dient de Krijgsraad zich dus op deze criteria te spitsen. De Krijgsraad benadrukt verder, dat de kwalificatie van medeplegen slechts is gerechtvaardigd als de bewezenverklarde bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij vorming van zijn oordeel of sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, dient de Krijgsraad rekening te houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. De bijdrage van de medepleger zal in de regel worden geleverd tijdens het begaan van het strafbare feit in de vorm van een gezamenlijke uitvoering van het feit.

De verdachte heeft uit hoofde van zijn functie als hoofdvoorlichter een, op uitnodiging van de medeverdachte Bouterse, geluidsopname als ook beeldmateriaal gemaakt om later uit te zenden. De Bie was geen lid van de groep van 16, behoorde niet tot de militaire top en heeft aangegeven niet op de hoogte te zijn geweest van een draaiboek. Met het militair gezag en de regering had De Bie , een werkrelatie. Hij stelde verder dat hij zijn eigen verantwoordelijkheid had en bij twijfelgevallen stemde hij af met de betreffende instanties.

De verdachte heeft te kennen gegeven dat hij op geen enkele wijze betrokken was noch voorkennis had over het gebeuren rond 8 december 1982.

Uit onderzoek is gebleken dat de verdachte uit hoofde van zijn functie opgeroepen was om aldaar aanwezig te zijn. Hij was niet aanwezig vanwege betrokkenheid bij hetgeen hem bij dagvaarding verweten werd. Het is niet gebleken dat de verdachte aanwezig was bij de planberaming. Het ging om een militaire actie.

Verdachte wordt onder B verweten medeplichtigheid aan het gronddelict.

Voor een bewezenverklaring van medeplichtigheid in de zin van (oud) artikel 72 van het Wetboek van Strafrecht moet komen vast te staan dat verdachtes opzet - al dan niet in voorwaardelijke vorm - was gericht op het behulpzaam zijn bij het plegen van het misdrijf dan wel op het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen tot het plegen van het misdrijf en voorts dat verdachtes opzet - al dan niet in voorwaardelijke vorm - was gericht op het door de dader(s) gepleegde misdrijf (gronddelict). Daarbij geldt dat het (voorwaardelijk) opzet van de medeplichtige niet gericht hoeft te zijn op de precieze wijze waarop het gronddelict wordt begaan. Ingeval het (voorwaardelijk) opzet van de verdachte niet (volledig) was gericht op het gronddelict, moet het misdrijf waarop het opzet van de verdachte wel was gericht voldoende verband houden met het gronddelict. Of van een dergelijk verband sprake is, is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. Doorgaans zal kunnen worden aangenomen dat dit verband bestaat indien het misdrijf waarop het (voorwaardelijk) opzet van de medeplichtige was gericht een onderdeel vormt van het gronddelict, zoals het geval is bij een misdrijf dat is begaan onder strafverzwarende omstandigheden. Maar ook in andere gevallen, waarbij zowel de aard van het gronddelict als de aard van de gedraging van de medeplichtige en de overige omstandigheden van het geval van belang zijn, kan sprake zijn van een dergelijk verband. Op grond van de hiervoor vastgestelde feiten acht de Krijgsraad niet wettig en overtuigend bewezen dat het opzet van de verdachte al dan niet in voorwaardelijke vorm was gericht op het door de medeverdachte gepleegde gronddelict (medeplegen aan moord) zoals omschreven in de tenlastelegging dan wel op een onderdeel daarvan en dus evenmin op de dood van het slachtoffer Sheombar en de veertien overige slachtoffers.

Gelet op het bovenstaande zal de Krijgsraad de verdachte vrijspreken van de gehele tenlastelegging.

8. Intrekking van de vordering van de beledigde partij:

Op de terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 25 juli 2018 heeft mr. H.A.M.Essed, advocaat die namens de nabestaanden A) Owinje Natasha Hoost, B) Kanta Shilavati Adhin, C) Nirmala Rambocus, D) Lilian Yolande Ho Kang You, E) Rani Sohansingh, F) Eric Henk Kamperveen, G) Helen Renee Leckie, H) Vidya Satyavati Adin, I) Carol Ernesta Rahman, J) Johan Regienne Maria Slagveer, K) Vakcentrale C-47, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, L) de gezamenlijke erfgenamen van wijlen Antoinette Vincentia Carbière, die zich in een eerder stadium op de voet van artikel 316 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) als beledigde partij in het strafgeding hadden gevoegd medegedeeld de vordering als beledigde partij in te trekken. Nu de intrekking is gedaan nadat de verdediging het repliekpleidooi heeft gehouden en de intrekking geen onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, zal dit verzoek worden ingewilligd en de Krijgsraad aldus verstaan dat de vordering van de beledigde partij is ingetrokken op bovenvermelde datum.

9. Beslissing

De Krijgsraad:

Verstaat dat de vordering van de beledigde partij op 25 juli 2018 is ingetrokken.

Verklaart **niet wettig en overtuigend** bewezen dat verdachte het ten laste gelegde onder A en onder B heeft begaan en spreekt verdachte daarvan vrij.

Dit vonnis is geweest door:

mr. drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, president,

Kolonel G.A.M.Cooper, lid,
Luitenant-Kolonel C.W.Li Fo Sjoe, lid,
en ter openbare terechtzitting uitgesproken op 29 november 2019 te Paramaribo door de
president van de Krijgsraad, mr. drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, in tegenwoordigheid van de
griffier mr. C.M. Simson.

w.g.C.M.Simson

w.g.C.C.L.A.Valstein-Montnor
w.g. G.A.M.Cooper
w.g. C.W.Li Fo Sjoe

Voor afschrift
De Griffier van de Krijgsraad

Mr. N. Oosterwolde